

It's Electric! : May One Use and Electric Menorah on Chanukah?

Rabbi Tsvi Selengut

תלמוד בבלי מסכת שבת דף כא עמוד ב

אמר רבי זירא אמר רב: פתילות ושמינים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן בשבת - מדליקין בהן בחנוכה, בין בחול בין בשבת

שו"ת מים חיים סימן רעט

וצעיר אני לא ידעתי מדוע ל"ע • ולא יהיה ההיחור
פשוט • אם משום הפחילות • הלא כל הפחילות
בשרות לגר חנוכה • אפי' פחילות שאין האור נחלה בהן
יפה • כמש' בס'י סרע"ג ס"א ע"ש • וכאן יש חופי נחמה
חוק הגביע שהאור נחלה בהם יפה יפה • וא"כ למה יגרעו
מפחילות בג' צלוי שאין האור נחלה בהם יפה • ואם מפני
שהגס נעשה בשמן • גם זה אינו • שהרי במדינות אשכנז נהגו
להדליק צנרות של עושה • מפני שאורן ללול כמו שמן • כמש'
שם צנרה • ע"ש • וא"כ העיקר הוא שיהיה אור ללול • ויהיו
הנרות מונחים על הפתח • שיהיו ניכרים שהם לפרסומי
כי אם דחוקה • ובגד"ד אין לך אור ללול יותר ממנו • וגם
יניחם על הפתח • ואי משום דהדלקה עושה מלוח • גם כה
יש הדלקה וכ"כ • ולכך אסור להדליקו ולכבוהו בג"ה ויו"ע •
וא"כ לדעתי המעט נר' דברי לעשה מננו נרוה חנוכה •
ואחר שיטור זמן הדלקה • אם ירלה לכבוהה • הרשות צ"ד •

שו"ת הר צבי אורח חיים ב סימן קיד

והרה"ג רבי אברהם ישראל משה סלמון מחארקוב הגיד לי ששמע מאיש שהגאון רבי יוסף ראזין נשאל על מאור החשמל עם /אם/ מברכין עליו על הדלקת נר של שבת ואי מברכין עליו בורא מאורי האש במוצאי ש"ק, והורה דשרי לברך עליו במוצאי ש"ק, דהא אש הוא, אבל לא בעש"ק דהברכה היא להדליק נר וזה לא חשיב מדליק

תלמוד בבלי מסכת שבת דף כב עמוד א

אמר רב יהודה אמר רב אסי (אמר רב:) אסור להרצות מעות כנגד נר חנוכה

המאור הקטן מסכת שבת דף ט עמוד א

למ"ד אסור להשתמש לאורה של נר חנוכה כל תשמיש במשמע אפי' תשמיש דמצוה ותשמיש קדושה משום דקסבר כיון שהם זכר לנרות ולשמן של היכל אסורות הן בהנאה כל עיקר אפילו לקרוא בספר ואפי' לסעודת שבת ולסעודת מצוה

שו"ת יחיה דעת חלק ד סימן לח

אולם האמת ניתנה להיאמר, שיש טעם נכון לומר שאין יוצאים ידי חובת מצות הדלקת נרות חנוכה בחנוכה חשמלית, והוא מפני שאין בחנוכה חשמלית לא שמן ולא פתילה, והגם שהתרחש במנורת בית המקדש, הוא בשמן, שלא היה בו להדליק אלא יום אחד, ונעשה בו נס והדליק שמונה ימים, והמצוה בהדלקת נרות חנוכה כדי להזכיר את הגם שהתרחש כבר, אבל בחנוכה חשמלית שאין שם שמן כלל, אין בזה זכר לפרסומי ניסא. וכיוצא בזה כתב רבינו זרחיה הלוי בעל המאור (בפרק ב' דשבת, דף כ"ב ע"א) שהטעם שאסור להשתמש לאורם של נרות חנוכה, לפי שהם זכר לנס שנעשה במנורת בית המקדש, שלא היה בשמן כדי להדליק אלא לילה אחד בלבד

ונעשה בו נס והדליק שמונה לילות. ולפיכך יש לאסור להשתמש בנרות חנוכה אפילו תשמיש של מצוה, כמו במנורת בית המקדש

שו"ת לבושי מרדכי אורח חיים מהדורה תליתאי סימן נט

ולענ"ד דבר פשוט שאינו יוצא, דאם כי יוצא בכל השמנים ורק שמן זית מצוה מן המובחר בין לנר שבת ובין לנר חנוכה, אך עכ"פ צריך להיות דומיא דשמן, דהיינו שיש בו שמנונית דהשמנונית עצמו גורם שידלק, ואפי' נר שעוה וחלב ידוע דרק השמנונית גורם הדלק והאורה, אבל דבר שהוא דולק אפי' יפה אבל לא מכח שמנונית, וכי ס"ד מי שמדליק עצים דקים וקסמין שיוצא ידי נר שבת או חנוכה, וכמוה העלעקטע"ר שאינו רק כח האש הנטמן בתוכה, אבל אין בו שמנונית אם אין זכר לשמן כלל ולא שום רמז

מאורי אש דף 190

ועוד מראה די"ל דצעיגן דוקא מידי דבר כלוי הוא דומיא דשמן שהיה בו הנק שכל כלה משא"כ מאור זה שאינו מכלל כלל, וגם י"ל דצעיגן אור בזה שיש בו שלהבת משא"כ כאן דאין בו שלהבת כלל, וצפרט לפי המחבר לעיל לדעת הרמב"ד י"ל צפוי"צ מהי שבת אפשר לומר דברזל מלוצן לא חשיב כלל אש, ואף לדעת הרמב"ם י"ל עמי לא חשיב מצעיר גמור אלא תולדת מצעיר, וצפרי"ג דחשיב רק תולדה אפשר ללא חשיב הדלקה מעליה ולא ילא.

שו"ת ציץ אליעזר חלק א סימן כ פרק יב

ונהי שבנר של שעוה נוהגין להכשיר. היינו מפני שסברין שמכיון שהשעוה כרוך מסביב לפתילה יחידית והפתילה דולקת ישר למעלה, דומה זה לפתילה של שמן, ואין זה נקרא אבוקה אלא נר יחידי

אבל בנר חשמלי שאינו דולק ישר מסביב לחוט אחד, כי אם דולק בעיגול מסביב לחוטים, יש שפיר מקום להסתפק ולומר שזה נקרא נראה כמין אבוקה, וצ"ע כעת